

## ГО КМПЗТ ПІШОВ УЖЕ П'ЯТНАДЦЯТИЙ РІК

Після рейдерських атак на Криворізьке міське об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА з ініціативи його керівника із 2000-го року Миколи КОРОБКА, народного депутата України



першого скликання, в листопаді 2010-го року було створено громадську організацію «Криворізьке міське правозахисне товариство». В основі її діяльності – турбота про захист європейських цінностей, насамперед – свободи і гідності людини, захист її прав.

На 3-6 сторінках цього листопадового випуску нашої газети ми подали важливі, на наш погляд, моменти із нашої діяльності протягом минулих років. Зрозуміло, що не про все зроблене можна розповісти на цих чотирьох сторінках, не про всі досягнення, не про всі наші упущення. До того ж, триває російсько українська війна, яку розв'язала проти вільної України паразитарна імперія російського фашизму і принесла багато-багато горя, розставивши дещо по-іншому акценти викладу. Але й досі залишаються актуальними ті цілі, які ми ставили на самому початку роботи газети КМПЗТ «Промінь Просвіти Є», в березні 2017-го року., які, зокрема, викладені в цьому випуску на 3-й сторінці. Ось вони:

«Сьогодні всі ми (хто більше, а хто – менше) перебуваємо в умовах реальної російсько-української війни, якій передувала нав'язана нам ворогом війна у мовно-інформаційному просторі, що триває по цей час і навіть ще більше загострилася. Тому все частіше ми мусимо стикатися з такими діями, в основі яких лежить намагання обдурити, заплутати свою потенційну жертву, будь-що вивести з рівноваги і скористатися цим задля отримання перемоги. А це означає, що в таких умовах великою цінністю є вміння самостійно мислити (а не постійно перебувати під впливом когось), самостійно приймати рішення, а потім – діяти і нести відповідальність за свої дії. У разі ж створення організації з таких людей є можливість зі значно меншою кількістю помилок піти шляхом розвитку, аби створити країну творців, вільних трудівників і оборонців.

Так, ми орієнтуємося на Європу, добре розуміючи, що реально означають європейські цінності, бо українці вже заплатили за них кров'ю під час Революції Гідності і продовжують розплачуватися життями в умовах війни з імперською ордою...».

**На світліні: Микола КОРОБКО під час однієї з протестних акцій на захист навколишнього природного середовища в Кривому Розі.**

**Фото Володимира НАЛУЖНОГО**

## Асоціація з Кривого Рогу: десять років на війні

**Шановні наші читачі, десять років тому, 4 грудня 2014 року, в Кривому Розі була офіційно зареєстрована нова організація: «Криворізька асоціація учасників бойових дій та учасників АТО». На 1-й, 2-й та 7-й сторінках цього випуску газети зі спогадів чотирьох із її активістів та із представлених там світлин ви можете дізнатись про те, як ця організація діє, обороняючи Українську державу і допомагаючи українському війську на фронті російсько-української війни. На світліні: захисники і волонтери. Шахта «Бутівка»**



## Обстріли Кривого Рогу в листопаді

Ворог продовжив атаки з неба на Кривий Ріг і в листопаді цього року. Так, 11 листопада російські агресори нанесли ракетний удар по нашому місту. Вони поцілили балістикою по п'ятиповерхівці. В результаті постраждала ціла сім'я: загинули мати і її троє дітей. На своєму профілі в ФБ голова Дніпропетровської ОВА Сергій ЛИСАК 12 листопада написав: «Загалом під час учорашньої атаки на Кривий Ріг росіяни вбили четверо людей. Страшна трагедія. Найщиріші співчуття рідним загиблих. А пізніше: «Сьогодні у Кривому Розі – День жалоби. За тими, кого вбили росіяни, атакувавши місто напередодні. Обірвали 4 життя – мами і трьох її дітей. Вічна

пам'ять... Схиляємо голови... Співчуття рідним загиблих».

Наступний удар – через десять днів. 21 листопада. Так, за офіційною інформацією, розміщеною на сайті «Слово і діло» від 22 листопада, «кількість поранених внаслідок російського ракетного удару по Кривому Розі зросла до 32 осіб, серед них – двоє дітей...». А в матеріалі на сайті «Громадське радіо» була подана інформація з посиланням на голову Дніпропетровської ОВА Сергія Лисака: «За його словами, в Кривому Розі пошкоджені 9 багатоквартирних будинків, 3 адмінбудівлі, пошта, магазин та лінія електропередач».

# Асоціація з Кривого Рогу: десяти років на війні

## Майдан заклав

**3** ЧОГО все почалося? А з Майдану в 2013-му. Була у нас тоді тут організація «Євромайдан Кривий Ріг», і ми знаходились у 101-й кімнаті міськвиконкому. Потім, під вибори, цю кімнату забрали на передвиборчу кампанію. А самої організації не стало. Після Майдану, на початку вторгнення Росії в 2014-му році на Донбас та Крим, був створений 40-й батальйон «Кривбас», і багато людей з організації «Євромайдан» та з інших організацій пішли тоді воювати добровольцями. Після поранення ми з Володимиром Фоміцьким лікувались у київському шпиталі. Там тоді якраз хлопці із числа киян створювали всеукраїнську організацію ветеранів АТО. Ми з ними поспілкувались, подумали і вирішили, що нам потрібно в Кривому Розі теж створити таку організацію. Поки лікувались там, створили її статут і таким чином стали її засновниками. Постало питання, хто ж буде керівником. На той час Володимир був головою «Євромайдану», а ще у нього була ліга підприємців. Крім цього – багато справ у судах. Тому він сказав: «Головою будеш ти». От з тих пір організація ця існує, з тих пір і працюємо. Наприкінці 2014-го, 4 грудня, Асоціація була офіційно зареєстрована.

Оскільки військова ветеранська організація, згідно закону, має право на надання приміщення, то це приміщення на вулиці Лермонтова Асоціації надали в оренду, а коли «Євромайдану» не стало, то всі найактивніші з його учасників стали активістами Асоціації. Відтоді все запрацювало: в'язалися сітки, готувалася допомога добровольцям.

На базі організації в 2016-му році нам було запропоновано створити громадську приймальню УГСПЛ. Ми збирали докази злочинів Росії, тоді приїжджали фахівці з Києва, з головного офісу, забирали наші свідчення, які ми тут збирали у людей. Зроблено було шість подань до Європейського суду, на матеріалах громадської приймальні, створеної на базі нашої організації.

Поки що всі суди зависли. Мабуть, – чекають широкомасштабного Європейського суду, Гааги, проти Російської Федерації?..

Так працювала організація весь цей період, аж до початку широкомасштабного вторгнення РФ на українську землю, і ми продовжуємо працювати, широко співпрацюємо з друзими і братами, так скажемо, організаціями. Це такі організації, як Громадська організація «Інгульська Паланка Війська Запорозького Низового», «Правий сектор».

Коли почалося широкомасштабне вторгнення, наша організація не стала осторонь, тут працювало дуже багато людей.

Робили «коктейлі молотова», зварювали буржуйки, станини під кулемети, ящики для кулеметних стрічок. Придбавали, ремонтували автомобілі, машини «швидкої допомоги», джипи, різні інші машини, які потребували, зокрема – розвідка ЗСУ, різні військові частини, 60-та бригада, 129-та бригада, 17-та танкова бригада. Старалися, збирали, привозили гуманітарні вантажі, допомагали мирним мешканцям, вимушеним переселенцям, котрі переїхали з-за лінії розмежування, з лінії фронту, котрі переїхали до Кривого Рогу і приїжджають сюди досі. В'язали з чого попало маскувальні сітки; які були ганчірки, з таких і в'язали. І продовжуємо робити все перераховане.

Багато членів Асоціації пішли захищати незалежність нашої Батьківщини.

Пішли активні учасники нашої організації... Довго буде перераховувати... Це, зокрема, левова доля Інгульської паланки; власне, вони – не тільки члени Інгульської паланки, вони також і члени нашої організації.

Не буду перераховувати всіх членів Асоціації (та цього й не варто робити в такий час...) А так організація нараховувала приблизно 300-350 членів.

Зараз у місті залишилося кілька десятків активістів. Це переважно люди старшого віку, пенсіонери, ті, хто не може вже перебувати у лавах ЗСУ. Ми допомагаємо, чим можемо, як можемо. Я, наприклад, узавтра (запис відбувався 19 листопада) їду, везу у Михайлівку (людям котрі село охороняють) харчі, якість зимове взуття.

Словом, організація працювала, організація працює. На жаль, не так багато організацій зараз, котрі працюють плідно, не для піару, працюють мовчки, не для преси. Ми не займаємося політикою, ми займаємося чисто тими справами, які потрібні воїнам, які потрібні для ЗСУ, які потрібні нашій державі.

**Василь ХОЛОД,**

голова ГО «Криворізька асоціація учасників бойових дій та учасників АТО» з грудня 2014 року по жовтень 2024-го.

На світлинах: (вгорі) – 2015 рік. Вантаж для «Правого сектора»; (нижче) – Авдіївка...; (в центрі) – ще одна меморіальна...; (внизу) гуманітарна допомога для жителів Донецької області справа – іспанець Маріо.



## ОСНОВИ



## ОРГАНІЗАЦІЇ



# ГО КМПЗТ пішов уже П'ЯТНАДЦЯТИЙ рік

10 грудня – Міжнародний день прав людини

## УТВОРЕНО ОРГАНІЗАЦІЮ

В останнє десятиріччя в житті криворізької «Просвіти» правозахисна діяльність, поряд з іншими напрямками, стала повсякденною турботою. Зросли рівень правосвідомості її членів та обсяг надаваних консультаційних громадських послуг. З 2004-го року просвітянське об'єднання є членом Української Гельсінської спілки з прав людини. Набутий за минулий період досвід правозахисної діяльності та зростаюча кількість звернень громадян про надання практичної правової допомоги послужили стимулом для створення нової громадської організації, діяльність якої цілковито зосередиться на правозахисній проблематиці. Цими днями згадані наміри стали дійсністю: 5 листопада зареєстровано і стало діяти Криворізьке міське правозахисне товариство.

З того часу сталися відчутні зміни в суспільстві і в цілому зросло напруження. Все це було враховано під час проведення першого засідання активістів нової організації, де ними було розглянуто цілу низку важливих організаційних питань.

Микола КОРОБКО



На світлині: активісти нової організації (зліва направо, стоять) Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Олександр ЧИЖИКОВ, Олександр ДОРОХОВ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Володимир НАЛУЖНИЙ, Петро ЛИСЕНКО. (сидять) Олена МАКОВІЙ, Валентина КРИВДА, Микола КОРОБКО, Романія СОБЧАК.

Фото Петра ЛИСЕНКА

Газета «Промінь Просвіти», число 22 за листопад 2010 року

Від редакції

## Єднання в Європі

ЦЕ ПЕРШЕ число нової газети («Промінь Просвіти Є»), шановні наші читачі, є фактом подальшого продовження розвитку інформаційно-просвітницької діяльності, розпочатої криворізькими просвітнями і правозахисниками в газеті «Промінь Просвіти» ще в 2006-му році, разом з дописувачами з інших міст і сіл регіону. Але засновником цієї газети є вже не

наша просвітня організація, яка розпочала цю роботу, а ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», яке її продовжує, починаючи з 2010-го року, в нових, уже більш складних, умовах. І з початку другого півріччя 2017-го ви зможете її отримувати, оформивши перед цим передплату на пошту.

Щодо змісту публікацій ми спираємося, в основному, на два

документи, які є підвалинами в процесі розбудови України як демократичної і правової держави. Це Конституція України і Загальна декларація прав людини.

Сьогодні ми (хто більше, а хто – менше) перебуваємо в умовах реальної російсько-української війни, якій передувала нав'язана нам ворогом війна у мовно-інформаційному просторі, що триває по цей час і навіть ще більше загострилася. Тому все частіше ми мусимо стикатися з такими діями, в основі яких лежить намагання обдурити, заплутати свою потенційну жертву, будь-що вивести з рівноваги і скориста-

тися цим задля отримання переваги. А це означає, що в таких умовах великою цінністю є вміння самостійно мислити (а не постійно перебувати під впливом когось), самостійно приймати рішення, а потім – діяти і нести відповідальність за свої дії. У разі ж створення організації з таких людей є можливість зі значно меншою кількістю помилок піти шляхом розвитку, аби створити країну творців, вільних трудівників і оборонців.

Так, ми орієнтуємося на Європу, добре розуміючи, що реально означають європейські цінності, бо українці вже за-

платили за них кров'ю під час Революції Гідності і продовжують розплачуватися життями в умовах війни з імперською ордою. Тому ЄДНАННЯ В ЄВРОПІ для нас – це як здобуте в боях право формувати нарешті суспільство рівних можливостей. Але ми також розуміємо тепер, що мусимо не просто «підтягуватись» до інших передових європейських держав, а мусимо стати прикладом швидкого і ефективного розвитку у всіх сферах діяльності. Будьмо ж гідними поставлених завдань!

Газета «Промінь Просвіти Є», число 1 за березень 2017 року

## Шлях до структур в Євросоюзі торуємо в Кривому Розі



Анні ЯРЖЕМСЬКА, Барбара КАЖЬОР, Ежі ДАРОВСЬКІ, Микола КОРОБКО.  
Фото Сергія ЗІНЧЕНКА

ВІДКРИВАЮЧИ зустріч, голова Секретаріату Партнерства з відродження річки Саксагань у Кривому Розі Микола КОРОБКО, голова Криворізького міського правозахисного товариства, розповів про те, що в Україні значно змінилася ситуація після останньої зустрічі в рамках Партнерства, а також коротко поінформував про те, як негідно поведила себе місцева влада в плані збереження важливих не тільки для міста об'єктів культурно-історичної спадщини і що треба докладати неабиякі зусилля для того, аби не були зруйновані інші дуже показові об'єкти, котрі яскраво демонструють, як і над чим працювали гірники і металурги Криворіжжя на початку, всередині і в 70-80-х роках минулого століття.

Після цього підбили підсумки зробленого з реалізації проекту щодо парку на узбережжі Саксагані в районі мікрорайону «Зарічний», що в Жовтнево-му районі, та з організації еко-музею «Оберіг» у Центрально-міському районі. З цих питань виступили й розповіли про все, що протягом останніх місяців відбувалося автор проекту з об'їзду району Володимир НАЛУЖНИЙ та аніматор проекту з організації екомузею Петро

ЛИСЕНКО, які представляли Криворізьке міське правозахисне товариство.

З'ясувавши остаточно ситуацію з цими двома справами у рамках проекту, учасники зустрічі приступили до знайомства із наступною роботою, пов'язаною з продовженням співпраці у рамках Партнерства. Про нові проекти і задуми розповіла Анні ЯРЖЕМСЬКА з польської сторони, яка представила роботу «Криворізьке партнерство – кузня нових проектів». Передбачено цілу низку мікрогрантів, буде оголошено конкурс проектів а також проведено протягом двох днів навчання з написання таких проектів, неабияка увага приділятиметься також тому, як залучати кошти для організації проектів із зовнішніх джерел. Далі відбулося обговорення почутого, яке розпочав член Секретаріату Партнерства, активіст Криворізького міського правозахисного товариства Олександр ЧИЖИКОВ і до якого долучилися інші учасники зустрічі: як з польської, так із української сторони. Зокрема, увагу привернув виступ представниці КМПЗТ Валентини КРИВДИ, яка з огляду на своїй участі в громадській та політичній роботі протягом двох десятиліть торкнулася того, як поводить

**...Це вже третій день зустрічі. 21-го ж червня, протягом першого дня, залагоджувалися організаційні моменти та планувалися дії на наступні два. Тому основну увагу в даній публікації ми звертаємо на другий день роботи, 22-ге червня. Фрагментарно, з цитуванням деяких із числа виступаючих на тій зустрічі ми й розповімо тут про те, як усе відбувалося.**

себе місцева влада стосовно ініціатив громадськості. Вона підкреслила, що «в регіонах південних, східних є те, що влада має громадський сектор як джерело ініціатив, які потім може видати за те, що це вона – ініціатор, модератор, і десь там... через кому», в кінці говориться про участь якихось там громадських організацій. А потім продовжила: «я спотерігаю, як підтримуються молодіжні ініціативи. Будь що владі перехоплюють і видають за свою ініціативу. Бо, звичайно ж, матеріальний, технічний ресурс у них більший, ніж у громадської ініціативи... Наприклад, останнє. Майдан ініціював на місці своїх зборів вшанування пам'яті осіб Небесної сотні або останніх загиблих. І влада тут же, на наступний день, уже в Сквері героїв, зробила стенд відповідний, теж з фотографіями, без громадськості. Навіть не подумала про те, щоб запросити хоча б представника Майдану.

На цій зустрічі 22 червня з'явилось близько десятка нових людей, які готові долучитися до спільної напруженої роботи й готові допомагати іншим людям, ретчому – не тільки в рамках Партнерства і здійснення замислених та організованих проектів. Звернімо увагу хоча б на трьох із них. Наприклад, Костянтин ГАЛАМАГА теж заторкнув питання взаємодії громадськості і влади, при цьому зазначивши: «Взагалі ситуація, яка в країні і в місті існує, вона така для мене дуже пригнічена. У нас склалася унікальна ситуація, коли

місцеві громади жодного разу не створили жодної своєї влади... Що стосується проектів, то важлива історія міста, тому що вона сьогодні забута

А ртур КУЗНЕЦОВ, підприємець, теж долучився до розмови, зокрема, на короткому прикладі, розповівши про свою діяльну життєву позицію. Він сказав: «Я – людина такої, прямої, дії. І, наприклад, коли я бачу, як сидять собі такі гарні, шикарні люди, а навколо – купа пластикових стаканчиків, пляшки розкидані, а вони сидять собі, відпочивають на березі річки. То я не можу повз таких мовчки пройти, а кажу «Добрий день!», але й додаю: «Коли ви підете звідси, то не забудьте прибрати за собою, не забудьте забрати з собою сміття». Ось це і є пряма дія. – Та й пішов собі далі».

Коли наприкінці цього дня, після всього почутого, звернулися із короткими запитаннями від нашої газети до представників польської сторони, то, зокрема, відповіді були такими:

Барбара КАЖЬОР, президент фондації «MILA»: «Минуло сім місяців після останнього приїзду до Кривого Розу. Дуже багато відбулося в Україні подій, а також – у Партнерстві. Останнє створило багато нових матеріалів у процесі роботи, з'явилися нові люди, молоді люди, а також – нові організації. Вони почали висловлювати свої ідеї з новими поглядами і баченням у справі, яку ми розпочали три роки тому, починаючи працювати на території Кривого Розу. І це є для нас важливим, бо може дати новий поштовх для

розвитку. А цей новий проект, який ми привезли (хоч він є маленьким, в рамках міні-гранту), буде спрямований на те, аби підтримати діяльність партнерських організацій у процесі саморозвитку. – Для того, аби Партнерство самостійно створювало якісь проекти, могло отримувати додаткові кошти. І необхідно, щоб з мови помислів і планів він переходив на свого роду мову проектних апікацій. На сьогоднішній день екомузей, створений в рамках цього Партнерства, уже перебуває в такому стані, що можна запросити представників і фахівців з екомузії Польщі. Вони можуть поділитися своїм досвідом їхньої діяльності й за рахунок чого можуть одержувати підтримку.

Анні ЯРЖЕМСЬКА: «Протягом роботи Партнерства заплановано кілька етапів. Перший етап – сьогоднішня зустріч, а другий – проходитиме у серпні цього року, коли під час зустрічі буде проведено цілу низку навчань з написання проектів, з метою реалізації своїх задумів у конкретні проекти. У подальшому буде оголошено конкурс на найкращий проект серед криворізьців, і підтримка буде надана двом найкращим проектам. А у січні наступного року відбудеться підсумкова зустріч, а за регламентом – вибори Секретаріату Партнерства «Відріс».

Так само оптимістично дивиться у майбутнє зі здійснення проектів і Ежі ДАРОВСЬКІ. Він розуміє, що тут дуже важлива взаємодія всіх трьох секторів на базі згуртованої і чесної роботи. Коли ж одна ланка не буде діяльною, тоді виявлятимуться негативні моменти. А треба перемагати разом, бо робимо одну спільну справу.

Олена МАКОВІЙ,  
Сергій ЗІНЧЕНКО

# ГО КМПЗТ пішов уже П'ЯТНАДЦЯТИЙ РІК

## МИ БУЛИ ПЕРШИМИ НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ

З ініціативи народного депутата України першого скликання Миколи КОРОБКА наша команда (спочатку, з 2007 року. – як міське об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, а з листопада 2010 року – як ГО «КМПЗТ») першою на Дніпропетровщині стала регіональним партнером Міжнародного кінофестивалю в Україні про права людини DOCUDAYS UA. З року в рік ми організували на Криворіжжі мандрівні кінопокази, проводили обговорення побаченого в різних аудиторіях, створили кіноклуб і регулярно висвітлювали ці заходи як на міському радіомовленні, так і в наших газетах («Промінь Просвіти», а потім – «Промінь Просвіти Є»), де для цього навіть було започатковано спеціальну

рубрику «Фестиваль правди». Розповідали ми про цю свою діяльність і в інших ЗМІ, навіть – за кордоном (у газеті української громади в Америці «Свобода»), бо вважали її одним з головних напрямків у роботі серед української громадськості

На світліні: журналістка Олена МАКОВІЙ, одні з організаторів цього фестивалю в Україні Ігор і Геннадій КОФМАНИ, постійний координатор фестивалю на Криворіжжі Олександр ЧИЖИКОВ, автор самої емблеми ГО КМПЗТ і активіст із транспортного забезпечення у проведенні мандрівних кінопоказів Вадим БОРИСЕНКО.

Фото Сергія ЗІНЧЕНКА



## ЗГАДУЮЧИ МИНУЛЕ З МАНДРІВНОГО КІНОФЕСТИВАЛЮ НА КРИВОРІЖЖІ ТА ПРОПОНУЮЧИ НОВУ ТЕМАТИКУ ПЕРЕГЛЯДІВ

26 березня в Києві стартує XVIII Міжнародний фестиваль про права людини DOCUDAYS UA. Наше Криворізьке міське правозахисне товариство є його регіональним партнером. Документальні фільми з фестивалю, на які отримані авторські права в Україні, демонструються щороку восени-взимку на Мандрівному фестивалі (у Кривому Розі – з 2007-го року).

За ці роки партнерства з фестивалем, починаючи з 2007-го, можна згадати і навести десятки прикладів цікавої і резонансної демонстрації документальних фільмів про права людини в місті Кривому Розі, яке організувало наше правозахисне товариство та його активісти Микола Коробко (голова організації), Володимир Налужний, Сергій Зінченко, Олена Маковій, Петро Лисенко, Сергій Дашковський та інші симпатичні в середніх і вищих навчальних закладах, в поліцейській академії, що на мікрорайоні Зарічний, та військовій частині, що на макрорайоні Макулан. Тут також варто згадати і наших партнерів по Мандрівному фестивалю DOCUDAYSUA в місті Кривому Розі (культурно-громадський центр «ШЕЛТЕР+» і їхнє потужне молодіжне крило, якого в 2020-му році нам так бракувало). Протягом останніх чотирьох років наше товариство координує свої дії з Криворізьким місцевим центром із надання безоплатної вторинної правової допомоги та з координатором з цього центру Наталією Кожем'якою.

За сім років, починаючи з весни 2014-го, особливе значення мали для тих криворіжців, які переглядали привезені нами кінострічки та брали участь в обговореннях побаченого, на мій погляд, такі

фільми: «Євромайдан. Чорновий монтаж» (2014-й рік, режисери Володимир Тихий, Андрій Литвиненко, Катерина Горностай, Роман Бондарчук, Юлія Гонтарук, Андрей Кісельов, Роман Любий, Олександр Течинський, Олексій Солодунов, Дмитро Стойков), «Медик іде останньою» (2014-й рік, режисерка Світлана Шимко, Україна), «Боротьба Джамали» (2017-й рік, режисер Елін Йонссон, Швеція), «Девід і я» (2014-й рік, режисери Рей Клонскі і Марк Леймі-Канада), «Любїть мене, будь ласка» (2010-й рік, режисер Валерій Балаєв, Україна), «Гірчиця в садах» (2017-й рік, режисер П'єтр Армянський, Україна), «Колір фасаду синій» (2019-й рік, режисер Олексій Радінський, Україна). А також – непересічна демонстрація фільму «Про звірів і людей» (2019-й рік, режисер: Лукаш Чайка, Польща), який було продемонстровано після анонсу російсько-польської журналістки Світлани Філонової в онлайн-показі 9 грудня минулого року; це організували як активісти ГО «КМПЗТ», так і працівники кіноклубу.

Звісно, тут я згадав найяскравіші фільми і події. Зрозуміло, що далеко не всі, які запам'ятались за ці майже 15 років існування Мандрівного фестивалю в Кривому Розі. Кожний із активістів нашого товариства міг би згадати ще багато фільмів і десятки демонстрацій, які запам'ятались. Крім того, товариство провело багато круглих столів і тематичних семінарів на теми захисту прав людини в Кривому Розі, захисту природи і зелених зон, захисту процесів застосування державної мови в Україні і в Кривому Розі. І про це, очевидно, можна написати, не одну окрему статтю, аби дослідити тенденції в тих напрямках нашої роботи.

Щодо останнього треба зауважити, що створений три роки тому кіноклуб документального кіно про права людини (а ми його створили спільно з Державним університетом економіки і технологій, ДУЕТ) працює більш-менш регулярно. В плани ГО «КМПЗТ» входить створення кіноклубу і демонстрування документальних фільмів для учнів Криворізького будівельного ліцею (на вулиці Колачевського) в Тернівському районі міста Кривого Рогу. Адже кожного року наше товариство зустрічає там приязне ставлення й увагу в процесі організації кінопоказів з боку керівництва закладу та викладача історії України Тетяни Дормідонтової.

Цьогорічній, вже XVIII-й, фестиваль Docudays UA буде присвячений праву людини на здоров'я. В 2020-му році світ змінився через вплив безпрецедентної ситуації в історії людства через вірусну інфекцію covid-19.

Під час XVIII-го фестивалю DOCUDAYS UA буде (цитата з сайту): «... запропоновано зануритись глибше в не завжди очевидні процеси для нових явищ і оцінити весь масштаб світових змін із початком пандемії вірусу covid-19 та переглядом свіжого документального кіно, беручи участь у правозахисних та міждисциплінарних подіях». Пропонується проговорити (цитата з сайту) «...нову міфологію, пов'язану з виникненням коронавірусу, про зміни в суспільстві, зокрема, в подоланні бідності, корпоративній етиці, у сфері медичного обслуговування, комунікаціях і про те, від яких прав людини доводиться тимчасово відмовлятися в обмін на охорону здоров'я суспільства». Передбачаються дискусії про ментальну гігієну та психологічні проблеми людей. Зали-

шаються проблеми медичної допомоги в умовах збройного конфлікту на Сході України та анексованому Криму.

Разом з експертами буде обговорюватись медицина болю та буде розпочато нову кампанію «За дотримання прав майбутніх матерів та батьків у пологових будинках». Мета фестивалю амбітна - «ПОВНЕ ОДУЖАННЯ». Дуже радимо шанувальникам документального кіно і правозахисникам, просто активним громадянам всіх вікових груп детальніше ознайомитись із планами кінофестивалю DOCUDAYS UA, який проходить з 26 березня по 4 квітня в місті Києві в гібридному форматі (онлайн і офлайн одночасно) на сайті фестивалю <https://docudays.ua/>. Команда фестивалю постійно працює над розвитком, удосконаленням фестивалю, з урахуванням нових викликів в Україні і світі.

**Олександр ЧИЖИКОВ,**  
координатор Мандрівного кінофестивалю про права людини DOCUDAYS UA на Криворіжжі від ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».

Газета «Промінь Просвіти Є» за березень 2021 року/ (У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням - <http://www.kmpzt.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/%D0%93%D0%90%D0%97%D0%95%D0%A2%D0%90-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8C-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%84-%E2%84%96597-%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%8C-2021%D1%80..pdf>)

## ДИВІТЬСЯ, ПОРІВНЮЙТЕ, ДУМАЙТЕ

Стосовно самої суті заду, то (про це була інформація і в задулегідь заготовленому прес-релізі), міжнародний фестиваль Дні документального кіно в Україні про права людини DOCUDAYS UA уже дев'ятий рік поспіль мандрує Кривим Рогом із показом своїх найкращих фільмів. Це - починаючи із 2007-го, коли в якості його організатора в місті виступило Криворізьке міське об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, а інформаційним партнером стала наша газета «Промінь Просвіти». Ця просвітянська команда на чолі з народним депутатом України першого скликання Миколою КОРОБКОМ і сьогодні продовжує таку свою діяльність. Основне її завдання під час чергового Мандрівного фестивалю DOCUDAYS UA містом та його околицями – лікувати криворіжців кіноправдою від байдужості у ставленні до важливих щоденних справ громади і до своїх ближніх. З метою активізації правозахисного руху на Криворіжжі просвітянські активісти п'ять років тому утворили ще й Криворізьке міське правозахисне товариство (КМПЗТ), яке теж активно включилося у цю справу. Тож КМПЗТ як організатор проводить кінопокази й обговорення переглянутих документальних фільмів під керівництвом

Миколи КОРОБКА як адміністратора Мандрівного фестивалю та Олександра ЧИЖИКОВА як його координатора. Мандрівний фестиваль на Криворіжжі цього року відбуватиметься з 24 листопада по 8 грудня включно.

Кілька років тому організатором Мандрівного фестивалю в Кривому Розі стала ще одна організація: культурно-громадський центр «Шелтер +». Ці дві організації й демонструватимуть фільми DOCUDAYS UA за своїми окремими розкладами.

З боку організаторів у проведенні цього заходу взяли участь уже згадані Микола КОРОБКО і Олександр ЧИЖИКОВ, а також – керівник педагогічного інституту Ярослав ШРАМКО, представник культурно-громадського центру «Шелтер +» Станіслав КОРНІЄНКО. Окремо мав виступ і проректор цього університету Ігор ШЕЛЕВИЦЬКИЙ, а також голова Криворізького центру безоплатної вторинної правової допомоги Наталя КОЖЕМ'ЯКА.

**Сергій ЗІНЧЕНКО**  
(У скороченому вигляді. Повністю – в числі 22-му газети «Промінь Просвіти» за листопад 2015 року)

## DOCUDAYS.UA ВІДВІДАВ ВІЙСЬКОВУ ЧАСТИНУ НА МІКРОРАЙОНІ МАКУЛАН.

Вранці 5 грудня, у Міжнародний день ВОЛОНТЕРА, напередодні Дня Збройних сил України, представники ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», у складі якого працюють троє членів Спілки офіцерів України, разом з козаками Інгульської паланки провели в клубі військової частини в Кривому Розі, що на МАКУЛАНІ, демонстрацію документального фільму «ЄВРОМАЙДАН. ЧОРНОВИЙ МОНТАЖ». До того ж, КМПЗТ разом з ТОВ «ВКФ Геліос» представили вісім стендів, на яких розміщено близько 120 фотографій про волонтерську допомогу Інгульської паланки і Тернівського руху «ПАТРИОТ», яку вони разом з активістами і волонтерами зі шкіл і громадських організацій Кривого Рогу надавали за останні півтора року, починаючи з літніх місяців 2014-го.

Це короткий фотолітопис про десятки і десятки днів роботи волонтерів з підготовки допомоги для військовослужбовців і жителів в зоні АТО. Про географію безпрецедентної допомоги для районів цієї зони на Донбасі, підпорядкованих українській владі, коротко розповів Олег ЗАБОЯК, обозний Інгульської паланки. Після показу фільму «Євромайдан. Чорновий монтаж» відбулося неформальне обговорення, в якому солдати з військової частини високо оцінили значення таких кінопоказів і фотовиставки. Одним із головних мотивів схвального відгуку про фільм було названо те, що в їхній військовій частині несуть службу й вихідці з окупованих територій Сходу, а також - із КРИМУ. Значення перегляду таких фільмів, як «Євромайдан. Чорновий монтаж» та фотофактів великої волонтерської допомоги важко переоцінити в сенсі глибокого усвідомлення солдатами історичних процесів, які розпочала РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ. На прикінцевих кадрах фільму солдати вшанували пам'ять загиблої Небесної сотні хвилиною мовчання.

Матеріал підготували члени Криворізького міського правозахисного товариства  
Володимир НАЛУЖНИЙ і Олександр ЧИЖИКОВ.